

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำคัญในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาและศึกษาการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำคัญในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

ศึกษาและรวบรวมความรู้จากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำคัญในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ตัวอย่างประชากร

เขตการศึกษา 8 มี 8 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน ลำพูน พะเยา ลำปางและแพร่ การเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (พวงรัตน์, ทวีรัตน์, 2531) คือ เลือกจังหวัดในเขตการศึกษา 8 ที่มีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขาของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดแพร่ เนื่องจากจังหวัดแพร่เป็นจังหวัดที่ไม่มีโรงเรียนที่ใช้แผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขา ดังนั้น จังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรมี 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน ลำพูน พะเยา และลำปาง สำหรับการเลือกโรงเรียนผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขาทุก

โรงเรียนในจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากร ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 107
โรงเรียน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก) โดยจำแนกตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาดังนี้

2.1 ตัวอย่างประชากรสำหรับตอบแบบสอบถาม

ก. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจาก
โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ซึ่งดำรงตำแหน่งในโรงเรียนดังกล่าวในปีการศึกษา 2534
จาก 107 โรงเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรบางโรงเรียนเป็นโรงเรียน
สาขา ซึ่งไม่มีผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 101 คน

ข. ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ทุกคน จากโรงเรียนที่
เป็นตัวอย่างประชากร ซึ่งทำการสอนในปีการศึกษา 2534 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นปีแรกที่ใช้แผนการ
สอนสำหรับนักเรียนชายเขาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 206
คน รวมตัวอย่างประชากรเพื่อตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 307 คน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้:-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	รวมกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เชียงใหม่	26	25	53	78
เชียงราย	24	24	47	71
แม่ฮ่องสอน	18	18	35	53
น่าน	10	10	18	28
ลำพูน	10	8	20	28
พะเยา	11	8	18	26
ลำปาง	8	8	15	23
รวม	107	101	206	307

2.2 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้สังเกตสภาพทั่วไปและบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดมาร้อยละ 10 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียนดังมีรายชื่อในตารางที่ 2

2.3 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้สำรวจเอกสาร เช่น แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน เอกสารการตรวจเยี่ยม การนิเทศ การประชุมและเอกสารอื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสังเกตสภาพทั่วไป ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ดังมีรายชื่อในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สังเกตสภาพทั่วไป และใช้สำรวจเอกสารต่าง ๆ

ชื่อโรงเรียน	สังกัด
บ้านขุนกวาง	สปอ. จอมทอง / สปจ. เชียงใหม่
แกน้อยศึกษา	สปอ. เชียงดาว / สปจ. เชียงใหม่
บ้านแม่ลานคำ	สปอ. สะเมิง / สปจ. เชียงใหม่
ก้านห้วยโป่ง	สปอ. เวียงป่าเป้า / สปจ. เชียงราย
บ้านแม่ฮางมื่น	สปอ. แม่สรวย / สปจ. เชียงราย
บ้านแม่อมลอง	สปอ. แม่สะเรียง / สปจ. แม่ฮ่องสอน
บ้านห้วยละเห้าษา	สปอ. เมืองฯ / สปจ. น่าน
บ้านป่าเลา	สปอ. แม่ทา / สปจ. ลำพูน
ราชานุเคราะห์	สปอ. ปง / สปจ. พะเยา
บ้านขุนแหง	สปอ. งาว / สปจ. ลำปาง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 2 ชุด แบบสังเกตสภาพทั่วไปและบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จำนวน 1 ชุด และแบบสำรวจเอกสารการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา รายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้ :- (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

3.1.1 แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะกำหนด

ให้เลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวนข้อคำถาม 12 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ

กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา

แบบสอบถามมีลักษณะกำหนดให้เลือกตอบและเติมข้อความลงในช่อง

ว่าง โดยข้อคำถามครอบคลุม 6 ด้านคือ

1. ด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน จำนวนข้อคำถาม 9 ข้อ
2. ด้านการบริหารหลักสูตร จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
3. ด้านนโยบายการจัดการเรียนการสอน จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ
4. ด้านการนิเทศศึกษา จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ
6. ด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการจัด

การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาของผู้บริหาร

โรงเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก

ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด และเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวนข้อคำถาม 16 ข้อ

คะแนนของปัญหาที่ปรากฏในระดับต่างๆ ได้แก่

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะกำหนดให้เลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวนข้อคำถาม 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา แบบสอบถามมีลักษณะกำหนดให้เลือกตอบ เติมข้อความลงในช่องว่าง แบบประเมินค่า 4 ระดับ และแบบเรียงลำดับความสำคัญโดยข้อคำถามครอบคลุม 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมการสอน จำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนข้อคำถาม 13 ข้อ
3. ด้านการใช้สื่อการสอน จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ
5. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
6. ด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาของครู แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวนข้อคำถาม 16 ข้อ

คะแนนของปัญหาที่ปรากฏในระดับต่างๆ ได้แก่

มากที่สุด 5 คะแนน

มาก 4 คะแนน

ปานกลาง 3 คะแนน

น้อย 2 คะแนน

น้อยที่สุด 1 คะแนน

3.1.2 แบบสังเกตสภาพทั่วไปและบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝัง
ความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา มีลักษณะกำหนดให้เลือกตอบแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและภายในห้องเรียน จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการใช้ภาษาไทยของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

3.1.3 แบบสำรวจเอกสาร ใช้สำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา มี
ทั้งหมด 5 ชุด คือ

แบบสำรวจแผนพัฒนาโรงเรียน

แบบสำรวจแผนปฏิบัติการประจำปี

แบบสำรวจบันทึกการตรวจเยี่ยมและการนิเทศการสอน

แบบสำรวจบันทึกการประชุมครู

แบบสำรวจเอกสารอื่น ๆ เช่น หนังสือสั่งการ โครงการต่าง ๆ ฯลฯ

เอกสารที่สำรวจใช้เฉพาะเอกสารที่อยู่ในช่วงปีการศึกษา 2533 ถึงปีการศึกษา
2534 เท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเอกสารใช้เพื่อประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูก
ความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาในระดับประถมศึกษาจากเอกสาร หนังสือ
เช่น แผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ของกองวิชาการ สำนักงาน-
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเอกสารประกอบแผนการสอนสำหรับนักเรียนชาวเขา เป็นต้น
รายงานการวิจัย แนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นไทย ตลอดจนการสัมภาษณ์
ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3.2.2 กำหนดประเด็นหลักของเครื่องมือเป็นด้านต่างๆ แล้วนำเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

- 3.2.3 สร้างเครื่องมือฉบับชั่วคราวแต่ละชนิดให้ครอบคลุมกระบวนการจัดการ
เรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทย ในแต่ละด้านตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2
- 3.2.4 นำเครื่องมือวิจัยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขด้านรูปแบบ
เนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้
- 3.2.5 นำเครื่องมือมาแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบ เนื้อหาและสำนวน
ภาษาที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 3.2.6 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ตรวจอีกครั้งหนึ่ง และนำมาแก้ไขตามคำแนะนำเพิ่มเติม
- 3.2.7 นำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายชื่อในภาค
ผนวก ข.) ตรวจสอบตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือแต่ละชนิด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไข
เครื่องมือในด้านภาษา รูปแบบ เนื้อหา จำนวนข้อความที่มามาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ
- 3.2.8 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ
แก้ไขอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
- 3.2.9 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรือนที่ไม่ใช่ตัวอย่าง
ประชากร ผลการทดลองเครื่องมือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข้อความและคำตอบที่ใช้
ในเครื่องมือ มีสำนวนภาษาบางข้อที่ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอแนะเพิ่มเติม เช่น การอธิบายการตอบ
แบบสอบถาม การยกตัวอย่าง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ สำหรับ
แบบสังเกตและแบบสำรวจเอกสารไม่มีปัญหา เพราะสามารถสำรวจได้ตามสภาพข้อมูลที่ค้นพบ
- 3.2.10 นำผลการทดลองเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข จนได้เครื่องมือ
ฉบับสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้ :-

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือ ในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน ลำพูน พะเยาและลำปาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้แจ้งให้ทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบล่วงหน้า 1 เดือน

4.2 วางแผนการเก็บข้อมูลโดยศึกษาเส้นทางระยะทางที่จะไปเก็บข้อมูลในจังหวัดต่าง ๆ

4.3 นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามไปส่งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน ลำพูน พะเยา และลำปางด้วยตนเอง ส่วนเครื่องมือที่เป็นแบบสังเกตและแบบสำรวจเอกสารผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2534 สิ้นสุดการเก็บข้อมูลวันที่ 17 มกราคม 2535

ในการเก็บข้อมูลนี้ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด 307 ฉบับ ได้รับคืน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.99 ข้อมูลจากแบบสังเกตได้ครบทุกคนและทุกโรงเรียน ส่วนข้อมูลจากการสำรวจเอกสารนั้น บางโรงเรียนไม่สามารถหาเอกสารเก่าๆ ให้ได้ครบเนื่องจากไม่ได้จัดเก็บไว้ เช่น บันทึกการตรวจเยี่ยม แผนปฏิบัติการ โครงการต่าง ๆ แต่ทุกโรงเรียนก็ได้พยายามหาเอกสารให้เท่าที่จะหาได้ และได้รับความร่วมมือจากทุกโรงเรียนเป็นอย่างดี

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยประสบปัญหาในการเดินทางเป็นอย่างมาก เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งตั้งอยู่บนเทือกเขาที่สูงชันและทุรกันดาร การเดินทางไปยังโรงเรียนใช้รถยนต์บรรทุกเล็กเป็นพาหนะในการเดินทางและได้รับความช่วยเหลือในการขึ้นและเส้นทางจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชาวบ้าน ตลอดจนครูโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้ให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 (สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม) ทั้งชุดที่ 1 และชุดที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.1.2 แบบสอบถามชุดที่ 1 (สำหรับผู้บริหาร) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละเป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.1.3 แบบสอบถามชุดที่ 2 (สำหรับครูผู้สอน) ตอนที่ 2

ก. ส่วนที่เป็นข้อคำถาม ชนิด ตรวจรายการ (check list) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละเป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ท. ส่วนที่เป็นข้อคำถามชนิดประเมินค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อกระทงโดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ คือ แยกวิเคราะห์ผู้ตอบค่าน้ำหนัก 0 และผู้ตอบค่าน้ำหนักตั้งแต่ 1 ถึง 3 แล้วนำข้อมูลที่มีผู้ตอบค่าน้ำหนัก 1 ถึง 3 ในแต่ละข้อกระทง มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ซึ่งการพิจารณาแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนที่คำนวณได้ถือตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2528)

2.50 - 3.00 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อั้นในระดับมากที่สุด

1.50 - 2.49 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อั้นในระดับมาก

1.00 - 1.49 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อั้นในระดับน้อย

ส่วนผู้ตอบค่าน้ำหนัก 0 ไม่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพราะไม่ได้จัดกิจกรรมหรือใช้สื่อการสอนชนิดนั้น

ค. ส่วนที่เป็นข้อคำถามชนิดเรียงลำดับความสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยของลำดับที่แล้วเรียงลำดับความสำคัญ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.1.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 (ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา) ทั้งชุดที่ 1 และชุดที่ 2

ก. ส่วนที่เป็นข้อความแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อกระทงโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งการพิจารณาแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนที่คำนวณได้ถือตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2528)

4.51-5.00 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เป็นปัญหามาก

2.51-3.50 หมายถึง เป็นปัญหาปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ข. ส่วนที่เป็นสาเหตุและข้อเสนอแนะผู้วิจัยรวบรวมสรุป แล้วใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยสรุปเนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ นำเสนอในรูปแบบความเรียง

5.3 ข้อมูลจากแบบสำรวจเอกสาร ผู้วิจัยรวบรวมสรุป แล้วใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกตอบแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}} \times 100$$

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{ค่าเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N} \quad (\text{ประคอง กรรณสูต, 2528})$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนเดิมทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2} \quad (\text{ประคอง กรรณสูต, 2528})$$

ในกรณีที่ข้อใดมีผู้ตอบน้อยกว่า 30 คน ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ΣX แทน ผลรวมของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน